

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ АКСІОЛОГІЧНИХ ОРІЄНТИРІВ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Скрипник Н.І.

к. пед. н., доцент,

УДПУ імені Павла Тичини

Система освіти України переживає черговий етап модернізації та реформувань. Загальні тенденції процесу пов'язані з сучасною соціально-культурною парадигмою та професійними потребами в підготовці і вдосконаленні освіти педагога нового покоління. Концепція розвитку сучасної освітньої системи, представлена в основоположних документах. Так, в новому Законі про освіту України піднімаються питання, пов'язані з ціннісними основами, які мають бути закладені в процес навчання і виховання підростаючого покоління.

Стратегія формування професійних цінностей, що відповідає актуальним завданням підготовки кадрів для різних освітніх установ, стає сьогодні однією з найважливіших в розвитку вітчизняної освіти. Основні соціальні орієнтири, викладені в Концепції громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності, в Національній доктрині розвитку освіти України у ХХІ столітті, Законі України „Про освіту“, зумовлюють необхідність і значущість формування у майбутніх фахівців відповідних професійних цінностей та якостей. Важлива роль в цій стратегії відводиться педагогам і психологам, що працюють в системі дошкільної освіти. Необхідно, щоб ці фахівці усвідомлювали цінність і суспільну значущість власної професії.

Означена проблема є однією з тих напрямів, які досліджуються впродовж багатьох десятиліть в різних галузях науки. Так, до деяких аспектів проблеми професійних цінностей зверталися у своїх працях Арістотель, І. Герbart, Я. Коменський, Я. Корчак, М. Монтессорі, Л. Толстой, К. Ушинський та ін. Загальні теоретичні основи дослідження, присвячені формуванню професійних цінностей педагогів, розглядалися в працях І. Беха,

М. Вебера, І. Ільєсова, В. Кременя [3], А. Маслоу, Н. Нікітіної, В. Шнайдера та ін.. Теоретичною базою аксеологічної підготовки та формування ціннісних орієнтацій студентської молоді займалися Б. Ананьєв [1], Л. Бойко, Ю. Вишневіський, В. Гінецінський [5], І. Зимня, Ю. Колесников, І. Кон, Г. Крейг, Н. Лапіна, В. Нечаєв, В. Сластьонін [4], І. Столярова, І. Смирнов, К. Щербакова та ін. Визначення професійної компетентності у взаємозв'язку з властивостями, якостями та новоутвореннями особистості представлено в наукових працях Н. Яковлевої, Л. Анциферової, Д. Завалишиної, Є. Рибалко. Різними аспектами проблеми формування професійних цінностей педагогів, розробкою структури і змісту психолого-педагогічної та фахової підготовки майбутніх вихователів займалися Л. Артемова [2], А. Алексєєва, Г. Беленька, О. Богініч, Ю. Косенко, М. Машовець та інші .

Проте, не дивлячись на велику кількість досліджень обраної проблеми, існує ряд аспектів, які потребують особливої уваги та розвитку. Інтересом нашого дослідження є умови формування аксіологічних орієнтирів та ціннісного становлення майбутніх фахівців дошкільної освіти.

Нами було припущено, що формуванню професійних цінностей у майбутніх педагогів дошкільної освіти сприятимуть наступні організаційно педагогічні умови:

- аксіологічна спрямованість змісту підготовки педагогів дошкільної освіти супроводжується відповідним відношенням до професійної діяльності, до суб'єктів освітнього процесу дошкільної освіти, а також до себе, як активного учасника педагогічного процесу;
- поєднання профільно орієнтованих форм і заходів аудиторної і поза аудиторної роботи студентів факультету дошкільної освіти;
- відповідний психологічний супровід формування професійних цінностей у студентів дошкільного факультету;
- цілеспрямованість, систематичність, пролонгованість та координованість процесу фахової підготовки, що забезпечує становлення

суб'єктної, активної позиції студента в розвитку професійних цінностей майбутнього спеціаліста дошкільної освіти.

Основним завданням на даному етапі дослідження було означити основну дефініцію проблеми, а саме «професійні цінності педагога». Провівши аналіз вище зазначених наукових джерел, ми прийшли до висновку, що «професійні цінності педагога» можна трактувати, як усвідомлена і така, що повністю поділяється суб'єктом освітньої діяльності (вихователем, вчителем, викладачем, психологом, логопедом) система стосунків, установок, уявлень, яка визначає загальну спрямованість фахівця до його особистісного становлення та оптимального виконання професійних функцій.

Наступним завданням дослідження ми вбачаємо у визначені аксіологічних орієнтирів майбутніх фахівців дошкільної освіти, які повинні характеризуватися не лише фіксацією уявлень про специфіку діяльності в дошкільних закладах, але і формуванням установок на професійне майбутнє. А саме: загального уявлення про педагогічну аксіологію, її значення в освітній практиці, значущості ціннісного ставлення педагога до суб'єктів освітнього процесу дошкільної освіти, до професійного саморозвитку і самовдосконалення.

Література:

1. Ананьев Б. Г. К психофизиологии студенческого возраста // Современные психолого-педагогические проблемы высшей школы. – Л. : ЛГУ, 1974. – С. 5–8.
2. Артемова Л. В., Косенко Ю. М. Модель ступеневої підготовки фахівця дошкільної освіти у вищих навчальних закладах / Л. В. Артемова, Ю. М. Косенко // Психолого-педагогічні проблеми підготовки вчительських кадрів в умовах трансформації суспільства : матеріали Міжнар. наук.-теорет. конф. до 80-ї річниці НПУ імені М. П. Драгоманова. – Вип. 1. – К., 2000. – С. 84-86.

3. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати / В. Г. Кремень. – К. : Грамота, 2005. – 488 с.
4. Слостенин В. А., Чижакова Г. И. Введение в педагогическую аксиологию. – М., 2003. – С. 99
5. Гинецинский В.И. Основы теоретической педагогики. – СПб., 1992. – С. 75